

ОБЩИНА БУРГАС

8000 Бургас,
ул. "Александровска" № 26
телефон: 056/840915-19; факс: 056/841314
електронна поща: obstina@burgas.bg
www.burgas.bg

BURGAS MUNICIPALITY

26, Aleksandrovska Street,
8000 Burgas, Bulgaria
Phone: +35956/840915-19; Fax: +35956/841314
e-mail: obstina@burgas.bg
www.burgas.bg

*Извънредно заседание!
Да бъдат уважени
всички обywatel
15.05.2025*

ДО
ОБЩНСКИ СЪВЕТ
БУРГАС

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ
ДИМИТЪР НИКОЛОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС

Относно: Отчет за изпълнението на Програма за демографско развитие на Община Бургас за 2024 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩНСКИ СЪВЕТ БУРГАС, ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Моля, на основание чл. 73, ал. 6 от Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация на Община Бургас, Общински съвет – Бургас да включи в дневния ред на редовното си заседание, което ще се проведе на 20.05.2025 г., следния неотложен въпрос: Отчет за изпълнение на Програма за демографско развитие на Община Бургас за 2024 г., като мотивите за това са следните:

Докладната записка, съдържаща отчета за изпълнение на Програма за демографско развитие на Община Бургас за 2024 г., разглежда въпроси от съществено значение за местната общност и засяга комплекс от обществени социални проблеми, свързани с:

- тенденции в раждаемостта, смъртността и миграцията;
- възможности за стимулиране на семейната политика и задържане на младите хора;
- достъпа до качествени здравни и социални услуги;
- създаване на устойчиви условия за живот, образование и реализация;
- интегрирани политики за справяне с предизвикателствата на застаряващото население.

Отчетът съдържа данни и анализи, които отразяват ефективността на мерките, предприети в изпълнение на стратегическите приоритети, заложи в приетата от Общинския съвет Програма за демографско развитие на Бургас 2030 г. Представените резултати показват положителни демографски тенденции, които е необходимо да бъдат своевременно обсъдени и използвани като основа за актуализиране на бъдещи политики и мерки.

Като се има предвид сериозността на засегнатите проблеми и необходимостта от навременна оценка и реакция от страна на местната власт, докладната следва да бъде включена в дневния ред на заседанието като неотложен въпрос, чието разглеждане не търпи отлагане, за да се осигури устойчивост на вече постигнатите резултати и адекватна подготовка на следващите етапи от изпълнението на Програмата.

С решение на Общински съвет Бургас през септември 2023 г. е приета първата и единствена засега общинска Програма за демографско развитие на Бургас 2030 г.

Програмата има за цел да идентифицира и прецизира местните демографски предизвикателствата и потенциалните вектори за развитие на Бургас, както и да конструира система от мерки по различните политики, за които отговорност носи местната власт.

Програмата е разработена в съответствие с актуалните стратегически документи на национално ниво - Актуализирана национална стратегия за демографско развитие на населението в република България (2012 - 2030), както и с европейските насоки за преодоляване на демографските предизвикателства - Доклад на Европейската комисия до Европейския парламент, Съвета, Европейския и социален комитет и Комитета на регионите относно въздействието на демографските промени, 17.06.2020 г., Доклад на Европейския парламент, Демографско състояние на ЕС, 2022 г. и работен документ на Европейската комисия „Влиянието на демографската промяна в променяща се среда“ от 2023 г. Отчитани са и основните посоки за развитие, заложи в последните работни документи на Европейската комисия свързани с отражението на демографските промени от 17 януари 2023г., Доклад на Европейския Парламент относно Демографско състояние на ЕС, 2022 г. Становище на Комитета на регионите относно "Демографските промени: предложения за тяхното измерване и справяне с отрицателните им последици в регионите на ЕС", 140-а пленарна сесия, 12–14 октомври 2020 г., Доклад на Европейската комисия до Европейския парламент, Съвета, Европейския и социален комитет и Комитета на регионите относно въздействието на демографските промени, от 17.06.2020 г.

В документа са анализирани демографските тенденции и предизвикателства в общината, които са резултат, както от естествените процеси, които протичат на национално и местно ниво, така и на външни, непредвидени фактори, каквито са пандемията от COVID-19 или военните действия в Украйна. Тези събития, макар и не чести - променят в значителна степен начина на живот, посоката и потоците на движение на хората, което дава сериозно отражение във всички сфери на живот.

Заложените в Програмата цели и мерки са организирани в пет Стратегически приоритета, които структурират основните усилия, които Общината полага за подобряване на демографския профил на Бургас:

СП1: Промяна на посоката на демографските тенденции чрез мерки за стимулиране на раждаемостта, активното родителство, увеличаване на средната продължителност на живота, насърчаване на семействата да имат повече деца и т. н.

СП 2. Постигане на социално единение и създаване на равни възможности за всички групи граждани на Община Бургас и пълноценно използване на потенциала на възрастните хора и насърчаване на активния им живот

СП 3. Равен достъп до модерно качествено образование

СП 4. Осигуряване на комплексни модерни здравни грижи

СП 5. Град на възможности за всички инициативни и предприемчиви граждани на Бургас за тези, които избират Бургас за ново начало на своята реализация

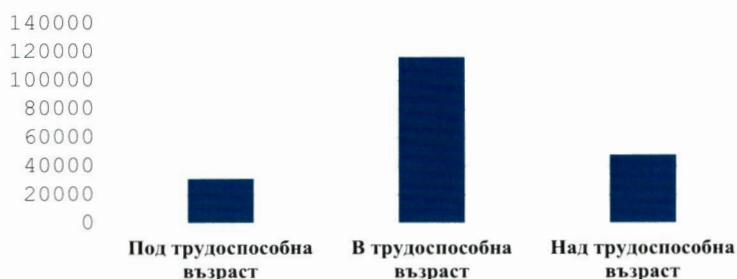
Изпълнението на мерките, както и постигнатите индикатори за 2024 г. са представени в *Приложение 1.*

В началото на май 2025 г. беше представен редовният Демографски доклад на Националния статистически институт, в който са представени и тенденциите, както на национално, така и на регионално ниво. Съгласно доклада средните данни за възрастовата структура на населението

за страната са следните – българите в трудоспособна възраст представляват 58% от общия брой население, 26% са в надтрудоспособна възраст (над 65 години) и 15% са в детска и юношеска, подтрудоспособна възраст.

За Община Бургас тази пропорция е в известна степен по-благоприятна, като хората в **трудоспособна възраст са 60%** (спрямо 58%), **по-голям е и процентът на децата и младежите (на възраст от 0 до 19 г.) – 16%** (спрямо 15% на национално ниво), а **възрастните, в надтрудоспособна възраст са с 2% по-малко от средната за страната – 24%**. Тези данни са индикация за посоката на демографско развитие на Общината, които дават надежда за положителен тренд, който би могъл да се задълбочи при създаване на благоприятни условия за това.

Население Община Бургас 2025

Източник: НСИ

По данни от доклада на НСИ в сравнение с 2023 г. шест области увеличават населението си, като **най-голямо е това увеличение за областите Кърджали и Бургас, съответно с 2.0 и 1.2%**, което се отразява и **в ръст на новорегистрираните по постоянен и по настоящ адрес – по данни на ГРАО:**

Регистрирани по постоянен адрес (ПА)

- За 2023 г. – 232841 души
- За 2024 г. – 233099 души

Регистрирани по настоящ адрес (НА)

- За 2023 г. – 217787 души
- За 2024 г. – 218224 души

Постоянен адрес Бургас

Настоящ адрес Бургас

Източник: ГРАО

Коефициентът на раждаемост за Бургас – 7.9 ‰ е близък до средния за страната – **8.3 ‰**, докато **коефициентът за смъртност е по-нисък за средния за България – 13.3 ‰** спрямо **15.6 ‰**.

През 2024 г. в преселванията между населените места в страната (вътрешна миграция) са участвали 96 833 лица, като **най-голям механичен прираст има в областите Кърджали (28.6 ‰), Бургас (17.0 ‰) и Варна (12.9 ‰)**.

За Бургас данните сочат следното

2022			2023			2024		
Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст
3823	3153	670	4325	3719	606	4626	2854	1772

Източник: НСИ

За периода 2022 – 2024 г. има **17,38% ръст на новозаселените в община Бургас**, с **9,48% намаление на броя на изселванията** и **42% ръст на механичния прираст** на населението на Бургас.

Целта на настоящия отчет на Програмата за демографско развитие Бургас 2030 е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на Програма за демографско развитие с хоризонт до 2030 г. и да направи препоръки относно последващите мерки и действия по прилагането на програмата.

Структурата на отчета включва:

- Оценка на степента на постигнатите цели и устойчивостта на резултатите;
- Изводи и препоръки.

Първият компонент на отчета съдържа общ преглед на проектите и инициативите с принос към програмата – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период. Тук са систематизирани различни проекти и инициативи по тяхната принадлежност към приоритетите.

Вторият компонент оценява степента в изпълнението на приоритетите по отношение на заложените индикатори. Така се надгражда оценката от първоначалните резултати. В този елемент са сравнени актуалните и междинните стойности на индикаторите от програмата.

Третият компонент отразява най-важните констатации на отчета и причините за моментното състояние.

За оценка на изпълнението на заложените мерки е приложена следната Методика за качествена оценка на количествено измеримите показатели:

Таблица 1. Методика за качествена оценка на количествени показатели

Процентно съотношение изпълнение (в%) към 2026 г.	Качествена оценка на изпълнението
0	неизпълнение
1 - 7	слабо изпълнение
8 - 20	умерено изпълнение
21 - 30	добро изпълнение
31 - 40	много добро изпълнение
над 40	отлично изпълнение

Експертна методика

Оценката на първоначалните резултати е разгледана по приоритети във всеки, от които са заложен конкретни мерки към тях. Тя е подготвена от експертен екип, който се е открял по този начин кои мерките са изпълнени, неизпълнени или текущи, съответно определяне на напредъка по тях.

На базата на данните, представени в този отчет може да се твърди, че Община Бургас продължава да показва и надгражда отличните си резултати по отношение на инфраструктура,

комфортна, ефективна и безопасна жизнена среда, образование и здравеопазване, и отношение към младите хора в активна възраст. Разкриването на първия в историята Филиал на СУ „Св. Климент Охридски“ и изграждането на първата многопрофилна детска болница в България, са силно доказателство за този извод.

Решенията за създаване на семейство и раждане/осиновяване на дете са субективни и зависими в различна степен от разнообразни фактори, върху които общината има различна степен на влияние.

От друга страна - външните и вътрешни миграционни процеси са породени или предопределени в голяма степен от възможностите за заетост, доходи, сигурност, качествено образование. В този смисъл те не подлежат на регулация или управление с демографска стратегия, политика и програми, тъй като тези избори се предопределят от личния избор за стандарт и качество на живот, и от желанието за търсене на възможности той да се промени.

Независимо от разнообразието на факторите на влияние обаче, анализаторите са идентифицирали няколко основни групи мерки, върху следва да се съсредоточат усилията на местно и на национално ниво, за да има ефект върху демографската ситуация:

- Осигуряване на сигурна, комфортна и подкрепяща среда за живот;
- Постоянни инвестиции за осигуряване на качествено, адекватно на времето и достъпно образование – от най-ранна възраст до завършване на висше образование;
- Създаване на равни възможности за социална подкрепа за всички групи граждани;
- Гарантиране на модерно и достъпно здравеопазване – както в неговата профилактична фаза, така и при необходимост от болнична, извънболнична и рехабилитационна грижа;
- Създаване на добра среда за развитие на бизнес и инвестиции, и за професионална реализация.

По тази причина усилията на Община Бургас трябва да продължат да бъдат съсредоточени в осигуряването на достатъчно добри условия за живот, обучение и развитие на гражданите, живеещи в нея, които от своя страна да бъдат достатъчно привлекателни и за търсещите по-добро и сигурно бъдеще, за рестарт, граждани на други общини и държави.

В този смисъл заложените в Програмата за демографско развитие на Бургас 2030 стратегически приоритети и мерки отговарят на основните детерминанти за промяна в демографските тенденции. В рамките на анализа за първия период от изпълнението им са представени постигнатите до тук резултати, които дават постепенно ефект върху част от показателите за демографско развитие в Бургас – и най-вече за механичния прираст в Общината.

Със сигурност има приоритети и мерки, в които е необходимо по-целенасочена работа и актуализация на заложените индикатори и мерки, като това важи в най-пълна степен за бизнеса и кономическото развитие. За обективно измерване на ефекта на заложените мерки е необходим по-дълъг период от време – дори над срока за реализиране на Програмата – 2030 г. Независимо от това - видно от данните - по много от индикаторите само в рамките на една година междинната стойност спрямо заложената базова надхвърля 50%, което е сигурна индикация, че посоката на работа е правилна и ако се продължи в тази линия до края на посочения период, Община Бургас може да се превърне в позитивен модел на демографско развитие в България.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, предлагам на Общински съвет Бургас да вземе следното:

РЕШЕНИЕ:

Приема Отчет за изпълнение на Програмата за демографско развитие Бургас 2030 за 2024 г.

Приложение:

1. Отчет за изпълнение на Програмата за демографско развитие Бургас 2030 за 2024 г.

С уважение:

ДИМИТЪР НИКОЛОВ
КМЕТ
ОБЩИНА БУРГАС